SOK-yhtymän tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2006

Hallituksen toimintakertomus

Kaupan yleinen toimintaympäristö 2006

Maailmantalous on kasvanut nopeasti jo neljä vuotta peräkkäin. Kokonaistuotanto on lisääntynyt 4–5 prosentin vuosivauhdilla. Yhdysvalloissa kasvu säilyi edellisen vuoden tasolla. Maailmantalouden todelliseksi kasvun lähteeksi ovat kuitenkin nousseet Aasian kehittyvät taloudet Kiinan johdolla. Kiinan talouden vahva kasvu myös lähivuosina luo pohjaa maailmantalouden kasvulle.

Euroalueella kasvu oli viime vuonna selvästi edellisvuotta ja myös odotuksia parempi. Suomen lähialueilla kasvu oli voimakasta viime vuonna. Baltian maista Virossa ja Latviassa kasvu oli yli kymmenen prosenttia ja Liettuassakin on ylletty lähes kahdeksan prosentin kasvuun. Venäjällä talous on kasvanut 6–7 prosenttia vuonna 2006. Lähialueilla jatkuva kasvu antaa kasvupohjaa myös Suomen taloudelle.

Suomen bruttokansantuote kasvoi viime vuonna poikkeuksellisen paljon, yli viiden prosentin. Tosin osa noususta on perua edellisvuoden vertailukohdasta, jota paperitehtaiden seisaus heikensi. Huomattavan korkeaa kasvulukua selittää osaksi myös kansantalouden tilinpidon uudistettu laskentamenetelmä. Nämäkin tekijät huomioiden Suomen kasvu on edelleen nopeampaa kuin euroalueella keskimäärin. Ennustettua voimakkaampi kasvu perustui viennin kasvuun, lisääntyneisiin investointeihin ja myös yksityisen kulutuksen hyvään kehitykseen.

Kuluttajien luottamus talouden kehitykseen pysyi koko vuoden varsin hyvänä. Vuoden 2006 alkukevään suuret irtisanomisuutiset heikensivät luottamusta Suomen talouden tulevaan kehitykseen ja samalla usko työttömyyden tulevaan kehitykseen laski voimakkaasti. Hyvä työllisyyskehitys palautti kuitenkin kuluttajien luottamuksen nopeasti. Kulutusilmapiirissä tapahtui muutosta suhtautumisessa rahan käyttöön. Vuoden loppua kohden säästäminen koettiin selvästi edullisemmaksi kuin ostaminen tai lainan otto. Alkuvuonna säästäminen oli näistä vaihtoehdoista vähiten suosittu. Muutos suhtautumisessa rahan käyttöön ei kuitenkaan heijastunut kulutusaikeisiin. Merkittävät kulutusaikeet pysyivät pääosin pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella. Kuluttajien luottamus ja kulutusaikeet loivat hyvän perustan vähittäiskaupan kasvulle vuonna 2006.

Kuluttajahintojen nousu oli 1,6 prosenttia. Eniten hintatasoa nosti asumisen kallistuminen. Asumiskustannusten nousun taustalla oli monta tekijää. Asuntolainojen korot nousivat yleisen korkotason mukana ja lisäksi asuntojen hinnat nousivat edelleen. Myös sähkön hinnannousu ja vuokrankorotukset vaikuttivat asumiskustannuksiin. Pitkään jatkuneen laskevan hintatason jälkeen elintarvikkeiden hinnat kääntyivät lievään nousuun vuonna 2006. Kuluttajahintojen nousua hillitsi eniten viihde-elektroniikan, tietokoneiden, vaatteiden sekä korvattavien reseptilääkkeiden halpeneminen edellisestä vuodesta.

Euroopan keskuspankki jatkoi ohjauskoron nostoja viime vuonna. Elvyttävästä korkotasosta siirryttiin neutraaliin 3,5 prosentin korkotasoon vuoden loppuun mennessä. Korkotasoon odotetaan edelleen lievää nousua kuluvan vuoden aikana. Koronnostot loppunevat kuluvaan vuoteen ja korkotaso kääntynee laskuun ensi vuonna. Vaikka korkotaso on edelleen suhteellisen matala verrattuna viime vuosikymmenen tasoon, on muutos kohtuullisen suuri kotitalouksille, jotka ehtivät tottua kuluvan vuosikymmenen alkupuolen poikkeuksellisen matalaan korkotasoon. Korkotaso ei kuitenkaan ole Suomen talouskasvun este.

Vähittäiskaupan myynnin arvo ilman autokauppaa kasvoi Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 5,3 prosenttia vuonna 2006. Kasvu oli edellisvuotta voimakkaampaa. Marraskuun loppuun mennessä autokaupan myynnin kasvu oli 8,2 prosenttia. Uusia henkilöautoja rekisteröitiin kuitenkin 1,7 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Hyvää talouden virettä kuvasi se, että vähittäiskaupan kasvu oli vahvaa kaikilla toimialoilla lääkkeiden ja valokuva-alan kauppaa lukuun ottamatta. Kasvuerot eri toimialojen välillä olivat myös aiempaa pienemmät. Nopeimmin vähittäiskaupan toimialoista kasvoi edellisvuoden tapaan kodinkoneiden ja viihde-elektroniikan kauppa. Myynnin arvo kasvoi 12,5 prosenttia lokakuun loppuun mennessä. Hintataso alalla jatkoi laskuaan ja määrällisesti myynnin kasvuprosentti olikin peräti 18,0. Rautakaupassa hintataso oli nouseva ja myynnin arvo kasvoi 8,0 prosenttia määrällisen kasvun jäädessä 3,1 prosenttiin. Päivittäistavarakauppa ry:n jäsenyritysten päivittäistavaroiden myynti kasvoi viime vuonna 4,1 prosenttia. Tilastokeskuksen mittaama päivittäistavaroiden kasvu oli 5,3 prosenttia marraskuun loppuun mennessä. Tavaratalokaupassa myynti kasvoi Tilastokeskuksen mukaan yli viisi prosenttia vastaavana ajanjaksona. Poikkeuksellisen lämmin loppuvuosi vaikeutti etenkin pukeutumisen kauppaa joulukuussa. Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan tavaratalokaupan kasvu oli 4,7 prosenttia koko vuoden osalta.

Maatalouskaupan kokonaiskysyntä säilyi edellisten vuosien 1,9 miljardin euron tasolla. Viljasato oli 3,8 miljardia kiloa, joka on 7 prosenttia edellisvuotta pienempi kuivan kasvukauden takia. Traktorikaupan kappalemääräinen kokonaiskysyntä laski 7 prosenttia.

Suomen hotelleissa kirjattiin 13,5 miljoonaa yöpymistä marraskuun loppuun mennessä. Yöpymisten määrä kasvoi 5,7 prosenttia. Hotellihuoneiden käyttöaste nousi 2,4 prosenttiyksiköllä 52,1 prosenttiin. Anniskeluravintoloiden myynti kasvoi noin viisi prosenttia syyskuun loppuun mennessä. Kasvu painottui selvästi ruokamyyntiin.

Kaupan alan työllisten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Majoitus- ja ravitsemusalalla työllisyys parantui hieman. Palkkasummassa kasvua oli kummallakin alalla viitisen prosenttia.

Konsernirakenteen muutokset

Tilikauden muutokset:

Vuoden 2006 alussa SOK osti kaikki Axfood AB:n omistamat Suomen Spar Oyj:n osakkeet sekä lisäksi muita osakkeita niin, että SOK:n omistusosuus sekä Suomen Sparin osakkeista että kaikkien osakkeiden tuottamista äänimääristä nousi yli 90 prosentin.

Tammikuussa SOK:n tytäryhtiö Maan Auto Oy osti Ford-liiketoimintaa harjoittavien Auto-Kivitila Oy:n ja Auto-Kivitila Metro Oy:n koko osakekannat. Vuoden 2006 aikana Maan Auto ja sen tytäryhtiöt ostivat Ford-liiketoiminnat Stockmann Auto Oy Ab:lta Espoosta ja Turusta, Etelä-Suomen Autotalo Oy:ltä ja Etelä-Suomen Autoleasing Oy:ltä Päijät-Hämeen talousalueelta sekä Vaunula Oy:ltä Vantaalta. Automaa Oy avasi vuoden 2006 alussa Peugeot-toimipisteen Helsinkiin entisiin Laakkosen Autotalon tiloihin ja Hämeen Leijona Auto Oy:n Lahden toimipiste siirtyi syyskuussa Auto-Kivitilalle liiketoimintakaupalla. Vuoden 2006 lopussa Hämeen Leijona Auto Oy sulautui Automaa Oy:hyn ja Auto-Kivitila Metro Oy sulautui Auto Kivitila Oy:hyn. SOK osti lisäksi huhtikuussa Virossa toimivan AS Kommest Auton 10 prosentin vähemmistön.

Tammikuussa SOK perusti A/S Prisma Latvija -nimisen yhtiön harjoittamaan Prisma-liiketoimintaa Latviassa. Ensimmäinen Prisma-yksikkö avattiin marraskuussa Riiassa kauppakeskus Dominassa ja toinen hypermarket valmistuu vuonna 2008. Tammikuussa SOK perusti SOK Holding Oy:n sekä Kiinteistö Oy Tampereen Tornihotellin. Kesäkuussa SOK Holding Oy ja SOK perustivat Sokos Hotels St. Petersburg LLC:n, joka harjoittaa hotelliliiketoimintaa Pietarissa. Moskovskij Prospektin varrelle rakennettava Sokos Hotel Olympic Garden valmistuu syksyllä 2007 ja toinen keskusta-alueelle sijoittuva hotelli, Sokos Hotel Vasilievsky Vasilin saarella, avataan loppuvuodesta 2007 tai vuoden 2008 alussa. Holiday Club Resorts Oy:n kanssa tammikuussa 2007 tehdyn hotelli-, kylpylä- ja ravintolaliiketoimintojen ostoja koskevan sopimuksen mukaisesti kesä-syyskuussa vaiheittain valmistuva kylpylähotelli on kolmas S-ryhmän hotellihanke Pietarissa.

Helmikuussa SOK osti Tradeka Oy:ltä kaikki sen omistamat Inex Partners Oy:n osakkeet. Kaupan jälkeen Inex Partners Oy:stä tuli SOK:n kokonaan omistama tytäryhtiö. SOK-yhtymään kuuluvat kaupan myötä myös Inex Partners Oy:n tytäryhtiöt Meira Nova Oy ja Canelokiinteistöt Oy.

SOK:n tytäryhtiö Sokotel Oy osti maaliskuussa Holiday Club Finland Oy:ltä kuuden Holiday Club -kylpylähotellin (Turun Caribia, Vuokatin Katinkulta, Kuusamon Tropiikki, Oulun Eeden, Tampereen Kylpylä sekä Saariselkä) liiketoiminnat. Sokotelin kylpylät jatkavat toimintaansa osana Holiday Club -brändiä ja muodostavat Holiday Club Spa Hotels -nimisen ketjun. Kesäkuussa Sokotel Oy myi Sokos Hotel Vaakunan liiketoiminnan Rovaniemellä Osuuskauppa Arinalle.

Huhtikuussa SOK myi Kemira GrowHow Oyj:lle 19 prosenttia Hankkija-Maatalous Oy:n osakekannasta. Kaupan jälkeen SOK omistaa 81 prosenttia Hankkija-Maatalous Oy:stä. Elokuussa purettiin Hankkija-Maatalous Oy:n tytäryhtiö Agribalt Oy. Yhtiön liiketoiminta oli päättynyt.

Vuoden 2006 aikana toteutettiin useita kiinteistökauppoja. Tammikuussa SOK myi Imatralla sijaitsevan Kiinteistö Oy Imatran Koskenhelmen osakkeet HS-Välitys Oy:lle. Helmikuussa SOK myi Tampereella sijaitsevan Kiinteistö Oy Tullintorin osakkeet Citycon Oyj:lle. Maaliskuussa SOK myi Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Paroistentien koko osakekannan Osuuskauppa Hämeenmaalle. Toukokuussa SOK myi Kiinteistö Oy Savonlinnan Cityn koko osakekannan Osuuskauppa Suur-Savolle. Elokuussa Kiinteistö Oy Turun Brahenkatu 8 ja Kiinteistö Oy Taikarumpu sulautuivat SOK:hon. Joulukuussa SOK myi perustamansa Kiinteistö Oy Päiväläisentie 1–6 (Veljekset Laakkoselta vuoden alussa ostettu kiinteistö, jossa harjoitetaan yhtymän autokauppaa) ja Kiinteistö Oy Peltokuumolantie 4 -nimisten yhtiöiden osakkeet Nordisk Renting Oy:lle. Kiinteistö Oy Peltokuumolantie 4:ssä sijaitsee Hyvinkään Agrimarket-keskus, jonne Hankkija-Maatalous Oy siirsi toimitilansa alkuvuonna 2006.

SOK:n tytäryhtiö S-Pankki Oy osti tammikuussa 2006 S-Crosskey Ab:n osakkeita. Yhtiö on S-Pankki Oy:n osakkuusyhtiö 40 prosentin omistusosuudella. Yhtiön toiminta liittyy S-Pankki Oy:n tuottamien rahoituspalveluiden järjestämiseen asiakasomistajille. S-Pankki Oy:n toiminta käynnistyy vuoden 2007 lopussa.

SOK julkisti 12.12.2006 ostavansa ExxonMobil Corporationilta sen Suomen polttonesteiden tytäryhtiön oy Esso ab:n osakkeet. Kilpailuvirasto hyväksyi oy Esso ab:ta koskevat yritysjärjestelyt 17.1.2007. Päätökset koskevat sekä oy Esso ab:n osakkeiden myyntiä SOK:lle että SOK:n ja St1 Holding Oy:n välillä 18.12.2006 sovittua osakkeiden jatkokauppaa. Järjestelyyn liittyen Esson 44 huolto- ja automaattiasemaa siirtyvät S-ryhmän alueosuuskaupoille ja oy Esso ab:n polttonesteiden hankintatoiminnot myydään SOK:n tytäryhtiölle North European Oil Trade Oy:lle (NEOT).

Tilikauden jälkeiset muutokset:

SOK myi 1.1.2007 Turun Sokos Oy:n liiketoiminnan sekä Kiinteistö Oy Turun Valtakulman osakkeet Turun Osuuskaupalle.

Sokos Hotels St. Petersburg LLC osti tammikuussa Pietariin rakennettavan Holiday St. Petersburg hotellin liiketoiminnan Holiday Club Resorts Oy:ltä. Kauppa koskee hotelli-, kylpylä- ja ravintolaliiketoimintoja. Kesä-syyskuussa 2007 vaiheittain valmistuva kylpylähotelli on S-ryhmän kolmas hotellihanke Pietarissa.

SOK:n tytäryhtiö Hankkija-Maatalous Oy allekirjoitti 19.1.2007 Lännen Tehtaat Oyj:n kanssa sopimuksen, jolla 51 prosenttia Suomen Rehu Oy:n ja Avena Nordic Grain Oy:n osakkeista siirtyy Hankkija-Maatalous Oy:lle. Kauppaan kuuluvat Suomen Rehu Oy ja Avena Nordic Grain Oy tytäryhtiöineen. Lisäksi kaupan yhteydessä on sovittu myynti- ja osto-optiosta, jonka mukaan Lännen Tehtaat Oyj:lla on oikeus halutessaan myydä loput 49 prosenttia Suomen Rehu Oy:n ja Avena Nordic Grain Oy:n osakkeista Hankkija-Maatalous Oy:lle enemmistökaupan toteutumisen jälkeen. Hankkija-Maatalous Oy:llä on puolestaan oikeus ostaa loput osakkeet aikaisintaan 15 kuukauden kuluttua enemmistökaupan toteutumisesta. Kaupan lopullinen toteutuminen vaatii kilpailuviranomaisten hyväksynnän, jota odotetaan kevään 2007 aikana.

Liikevaihto

SOK-yhtymän liikevaihto oli 6 834 miljoonaa euroa, jossa oli lisäystä 62,3 prosenttia edellisen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu 2 625 milj. euroa aiheutuu pääosin Inex Partners Oy:n osakkeiden ostosta, jonka seurauksena Inex-konserni on 1.3.2006 lähtien huomioitu SOK:n tytäryhtiönä (1–2/2006 SOK:n osakkuusyhtiö). Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 3,1 prosenttia eli 213 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän liikevaihto liiketoiminta-alueittain

	Milj. € **1.1.–31.12.** **2006**	Milj. € 1.1.–31.12. 2005	± ed. v. %
Marketkauppa	**375**	81	362,3
Polttonestekauppa	**981**	744	31,9
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	**39**	37,6	
Hotelli- ja ravintolakauppa	**217**	177	22,8
Auto- ja autotarvikekauppa	**424**	345	22,9
Maatalouskauppa	**856**	827	3,5
Hankintatoiminta	**2 374**	534	344,7
OVT-laskutus	**1 619**	1 406	15,2
Kiinteistö-, vuokraus- ja muu palvelutoiminta	**239**	210	14,2
Eliminoinnit	**-290**	-150	93,8
Yhteensä	**6 834**	4 209	62,3

Marketkauppa sisältää Tallinnassa ja Latviassa harjoitettavan marketkaupan liikevaihdon lisäksi Spar-konsernin liikevaihdon. Marketkaupan liikevaihtoa on kasvattanut tammikuussa tehty Suomen Sparin osakkeiden osto. Spar-konsernin hankinnan tarkoituksena on S-ryhmän liiketoiminnan ja kilpailukyvyn kehittäminen palveluverkostoa vahvistamalla. Hankittu liiketoiminta on suunnitelman mukaisesti suurimmalta osin siirtynyt S-ryhmän alueosuuskaupoille.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n harjoittaman polttonestekaupan liikevaihto kasvoi 32,6 prosenttia edellisvuodesta johtuen markkinahintojen noususta ja asiakasketjujen myynnin kasvusta.

SOK-yhtymä harjoitti Sokos-liiketoimintaa SOK:n ja alueosuuskauppojen yhteisesti omistamissa yhtiöissä Espoossa, Turussa ja Raisiossa. Yhtiöiden liikevaihto oli 39,0 miljoonaa euroa ja kasvoi 7,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kehitys oli budjetoitua parempi.

SOK-yhtymässä hotelli- ja ravintolatoimintaa vuonna 2006 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy ja Virossa toimiva AS Sokotel. SOK-yhtymän hotelliliiketoiminta toimi Sokos Hotels, Radisson SAS sekä Holiday Club -brändien alla. Yhtiöön kuului vuoden 2006 lopussa 12 Sokos Hotellia, 7 Radisson SAS -hotellia sekä 6 Holiday Club Spa Hotellia. Yhtiön myynnin kehitys oli positiivinen. Käyttöaste ja keskihuonehinta nousivat edelliseen vuoteen nähden ja näin ollen myös huonetuotto kasvoi edelleen ollen selvästi koko maan keskiarvoa parempi. Tallinnassa Sokos Hotel Virun hotelli- ja ravintolatoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto oli 19,3 miljoonaa euroa ylittäen selvästi sekä asetetut tavoitteet että edellisvuoden toteuman. Liikevaihdon hyvään kehitykseen vaikuttivat vilkas ravintola- ja kokouskauppa sekä majoitusmyynnin kasvu.

Auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto kasvoi 22,9 prosenttia vuoden 2005 tasoon verrattuna ollen 424 miljoonaa euroa. Suomessa toimivan Maan Auto -konsernin liikevaihto kasvoi selvästi yritysostojen johdosta ollen 370 miljoonaa euroa. Virossa ja Latviassa toimivan Kommest Auto -konsernin liikevaihto laski edellisvuodesta ollen 54 miljoonaa euroa. Peugeot-henkilöautojen markkinaosuus laski Suomessa 5,9 prosentista 5,5 prosenttiin ja paketti-autojen markkinaosuus 5,1 prosentista 4,1 prosenttiin. Baltiassa Peugeot-autojen markkinaosuus laski 6,0 prosentista 4,3 prosenttiin.

Maatalouskaupan, joka sisältää rautakaupan, liikevaihto kasvoi 3,5 prosenttia. Hankkija-Maatalous Oy:n liikevaihto vuonna 2006 oli 773,7 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 3,6 prosenttia. Myynti kehittyi myönteisesti rauta- ja puutarhakaupassa myymälälaajennusten myötä. Myös vilja- ja tarvikekaupan myynti kasvoi. Siementen kysyntä laski syksyn 2005 hyvän viljasadon seurauksena ja torjunta-aineiden myynti pieneni hieman kesän 2006 kuivuudesta johtuen.

Hankintatoiminta koostuu Inex-konsernin harjoittamasta päivittäis- ja erikoistavaroiden valikoima-, hankinta- ja logistiikkapalvelujen tuottamisesta sekä Intrade Partners Oy:n harjoittamasta käyttötavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista. Inex-konsernin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 3,4 prosenttia 2 097 miljoonaan euroon huolimatta Tradeka Oy:n toimipaikkojen poistumisesta vaiheittain tilikauden aikana Inex Partners Oy:n päivittäistavaroiden toimitusten piiristä. Inex-konsernin myynnin kasvua tuki S-ryhmän markkinaosuuksien kasvu ja ostojen lisääntynyt keskittäminen. Intrade Partners Oy:n liikevaihto kasvoi 12,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Kasvu tuli suhteellisen tasaisesti kaikista asiakasketjuista.

Osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvä OVT-laskutus on kasvanut edellisvuodesta 213 miljoonaa euroa pääosin osuuskauppojen myynnin kasvun seurauksena. OVT-laskutus ei sisällä konsernin sisäistä OVT-laskutusta 2 486 miljoonaa euroa (ed.v. 956 milj. €).

Ylijäämä

SOK-yhtymän ylijäämä ennen satunnaisia eriä ja veroja oli 29,9 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna vastaava ylijäämä oli 69,0 miljoonaa euroa. Ylijäämä ennen satunnaisia eriä sisältää liiketoiminnan muut tuotot, osuuden osakkuusyhtiöiden tuloksista, arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä ja sijoituksista sekä niiden palautukset ja pakollisten varausten muutoksen. Ylijäämän pienentyminen aiheutui vertailukelpoisten käyttöomaisuuden myyntivoittojen pienentymisestä sekä eräiden liiketoimintayhtiöiden, erityisesti autokaupan, edellistä vuotta heikommasta tuloksesta. Tähän vaikutti osaltaan alkuvuoden aikana hankittujen uusien liiketoimintojen käynnistäminen.

Yhtymän sijoitetun pääoman tuotto, joka sisältää rahoitus- ja hankintatoimintaan liittyvät osuuskauppoja palvelevat keskusliiketoiminnot, oli 4,2 prosenttia (7,6 %). SOK:n varsinaisen liiketoiminnan sijoitetun pääoman tuottoprosentti oli 7,5 prosenttia (17,0 %). Sijoitetun pääoman tuottoprosentin heikkeneminen aiheutui pääosin investoinneista ja muista panostuksista johtuneesta taseen kasvusta sekä liiketoiminnan tuloksen heikkenemisestä.

Arvonalentumisia pysyvien vastaavien hyödykkeistä kirjattiin 7,2 miljoonaa euroa. Ne olivat pääasiassa arvonalentumisia koneista ja kalustosta sekä liikearvoista.

SOK-yhtymän nettorahoituskulut olivat 6,9 miljoonaa euroa positiiviset ollen 0,1 miljoonaa euroa edellistä vuotta suuremmat.

SOK-yhtymän liikevoitto liiketoiminta-alueittain

	Milj. € 1.1.–31.12. 2006	Milj. € 1.1.–31.12. 2005
Marketkauppa	**1,9**	2,5
Polttonestekauppa	**3,3**	1,6
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	**-0,7**	0,8
Hotelli- ja ravintolakauppa	**11,5**	14,6
Auto- ja autotarvikekauppa	**-7,1**	4,8
Maatalouskauppa	**6,8**	8,3
Hankintatoiminta	**6,6**	0,0
OVT-laskutus	**0,1**	0,2
Kiinteistö-, vuokraus- ja muu palvelutoiminta	**3,2**	6,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	**1,6**	2,4
Eliminoinnit	**-4,2**	20,3
Yhteensä	**23,1**	62,3

Marketkauppa sisältää marketkaupan Tallinnassa ja Suomen Spar Oy:n. Spar-konsernin hankinnasta sekä omistuksesta aiheutuvat taloudelliset vaikutukset on sopimuksin siirretty liiketoiminnat vastaanottaville alueosuuskaupoille. SOK saa järjestelyn vuoksi sitoutuvalle pääomalle korkotuoton, joka on esitetty rahoitustuotoissa. Muuta tulosvaikutusta SOK-yhtymälle ei Spar Oy:n järjestelyistä synny. Liiketoiminnan siirroista ja muista vastuista vielä maksamaton osuus sekä Spar-konsernin tuloksen oikaisu SOK-yhtymän tuloksesta on esitetty pitkäaikaisena saamisena alueosuuskaupoilta. Marketkaupan liikevoitto oli budjetoitua parempi mutta edellisvuotta heikompi johtuen Latviaan avatun uuden Prisman käynnistämiskustannuksista.

Hyvän liiketoimintakehityksen ansiosta polttonestekaupan liikevoitto oli sekä budjetoitua että edellistä vuotta parempi. Tavaratalo- ja erikoisliikekauppaa harjoittavien Sokos-yhtiöiden liikevoitto heikkeni edellisvuodesta kilpailutilanteen muutoksen vastaamiseen tarvittujen hintapanostusten johdosta. Hotelli- ja ravintolatoimintaa Suomessa harjoittavan Sokotel Oy:n liikevoitto oli budjetoitua parempi, mutta jäi edellisen vuoden tasosta, johtuen voimakkaista investoinneista. Vertailukelpoisesti tulos pysyi edellisen vuoden tasolla. Tallinnassa hotelli- ja ravintolatoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevoitto ylitti niin tavoitteen kuin edellisvuoden toteuman.

Auto- ja autotarvikekauppaa harjoittavan Maan Auto -konsernin liikevoitto oli budjetoitua ja edellistä vuotta heikompi. Heikkoon tuloskehitykseen vaikuttivat sekä Peugeotin että Fordin yleinen heikko menestys Suomen automarkkinoilla. Lisäksi tulosta rasittivat suuret investoinnit uusiin liiketoimintoihin ja kahteen uuteen liikepaikkaan. Kommest-konsernin liikevoitto ei yltänyt budjetoidulle eikä edellisvuoden tulostasolle.

Hankkija-Maatalous Oy:n liikevoitto oli sekä budjetoitua että edellistä vuotta alhaisempi johtuen pääosin jo useamman vuoden jatkuneesta traktori- ja puimurimarkkinoiden laskusta.

Inex-konsernin liikevoitto oli budjetoitua ja edellisvuotta parempi. Hyvä tuloskehitys perustui suunniteltua parempaan myynnin kasvuun ja hyvään kustannusten sopeutukseen sekä suunnitelmalliseen kehittämistoimintaan. Intrade Partners Oy:n liikevoitto oli budjetoitua ja edellisvuotta parempi.

Kiinteistötoimintojen ja muun palvelutoiminnan liikevoitto oli budjetoitua parempi mutta edellisvuotta heikompi. Tähän vaikuttivat erityisesti S-Pankin käynnistymisen valmisteluun liittyvät projektit sekä muut palvelutoimintojen kehittämisprojektit.

Eliminointien tulosvaikutus oli negatiivinen johtuen pääosin Hankkija-Maatalous Oy:n myytyihin osakkeisiin liittyvistä vähemmistöosuuksien eliminoinneista. Edellisenä vuonna eliminointien tulosvaikutus oli merkittävästi positiivinen johtuen pääosin konsernissa tuloutumattomista myyntivoitoista, jotka realisoituivat myytäessä käyttöomaisuutta konsernin ulkopuolelle.

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankintapalvelut, vuokrauspalvelut ja teollisuuden suoraan ketjuyksiköille toimittamien tavaroiden valikoima- ja laskutuspalvelut. Valtakunnallisten ja alueellisten tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajien palvelutarjontaa S-ryhmässä tehtyjen päätösten mukaisesti. Lisäksi SOK harjoittaa market- ja autokauppaa sekä hotellitoimintaa tytäryhtiöidensä kautta Baltian alueella.

SOK:n liikevaihto oli 4 284 miljoonaa euroa jossa oli lisäystä 69,6 prosenttia edellisen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu aiheutuu pääosin edellä mainitun Inex Partners Oy:n SOK:n kautta osuuskaupoille tapahtuvan OVT-laskutuksen sisältymisestä SOK:n liikevaihtoon. Inex Partners Oy:n ollessa osakkuusyhtiö SOK:n kautta tapahtuva OVT-laskutus ei sisältynyt SOK:n

liikevaihtoon. SOK:n liiketappio ennen satunnaisia eriä oli 8,9 miljoonaa euroa, edellisenä vuonna liiketappio oli 4,6 miljoonaa euroa. Liiketappion suureneminen johtuu mm. palvelutoiminnan laajentumisesta ja kehittämisprojekteihin tehdyistä panostuksista. Positiivisten nettorahoituskulujen kasvusta johtuen SOK:n ylijäämä ennen satunnaisia eriä oli 6,3 miljoonaa euroa kun se edellisenä vuonna oli 5,6 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät vuokrat ovat pääosin SOK-yhtymän tai muille S-ryhmän yrityksille edelleen vuokrattujen tilojen vuokrakuluja.

Satunnaiset kulut

Satunnaiset kulut, 5,1 miljoonaa euroa, koostuvat Helsingin hovioikeuden 14.2.2006 antaman tuomion perusteella kirjatuista koroista ja oikeudenkäyntikuluista. Tuomio koskee SOK:n ja YIT-Yhtymä Oyj:n vuonna 1998 solmiman urakkasopimuksen perusteella aiheutunutta erimielisyyttä urakan kohteena olleen SOK:n Helsingin Vilhonkadun vanhan pääkonttorin rakennustöistä. Hovioikeus arvioi jutussa esitettyä näyttöä olennaisesti toisin kuin asian osin SOK:n eduksi ratkaissut Helsingin käräjäoikeus. Hovioikeus määräsi tuomiolla, että YIT-Yhtymä Oyj:llä on oikeus saada korvaus osasta esittämiään lisä- ja muutosvaatimuksia sekä korvausta syntyneistä lisäkustannuksista. SOK on valittanut Helsingin hovioikeuden päätöksestä korkeimpaan oikeuteen.

Investoinnit ja käyttöomaisuuden myynnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttö-omaisuuteen vuonna 2006 olivat 201,0 miljoonaa euroa. Merkittävimmät kohteet olivat Suomen Spar Oy:n sekä Inex Partners Oy:n osakkeiden hankinnat. Huomattavia investointeja tehtiin myös hotelli- ja ravintolatoimintaan, keskeisimpänä Holiday Club -ketjun Suomen liiketoimintojen osto. Autokaupassa toteutettiin Auto-Kivitila Oy:n osakkeiden osto sekä hankittiin Stockmann Auton Turun ja Espoon toimipaikkojen, Etelä-Suomen Autotalon Oy:n, sekä Vaunula Oy:n Ford -liiketoiminnat.

Pysyvien vastaavien ja liiketoimintojen myynnit olivat vastaavasti 137,8 miljoonaa euroa. Merkittävimmät realisointikohteet olivat Spar liiketoimintojen myynnit osuuskaupoille, vähemmistöosuuden myynti Hankkija-Maatalous Oy:stä sekä kiinteistörealisoinnit, joista keskeisimpänä KOy Päiväläisentie 1–6:n ja Peltokuumolantie 4:n osakekantojen myynti Nordisk Renting Oy:lle.

Rahoitus

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden. Likvidit kassavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat vuoden lopussa 817,9 miljoonaa. euroa. Lisäksi yhtymällä oli käyttämättöminä 327,5 miljoonaa euroa pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä. SOK allekirjoitti kesäkuussa uuden 200,0 miljoonaa euron syndikoidun luottolimiitin.

SOK-yhtymän rahoituslaskelman mukainen kassavirta ennen rahoituseriä oli 42,0 miljoonaa euroa. Rahoitusvaroja oli tilikauden vaihteessa 121,8 miljoonaa euroa korollisia velkoja enemmän, muutos edelliseen vuoteen oli -11,5 miljoonaa euroa. Gearing-tunnusluvun arvo 31.12.2006 oli -22,8. SOK-yhtymän rahoitustuotot ja -kulut nettona ilman pysyvien vastaavien sijoitusten arvonalentumisia olivat lähes edellisvuoden tasolla ollen 6,9 miljoonaa euroa positiiviset.

SOK-yhtymän omavaraisuus laski 25,5 prosenttiin edellisen tilikauden 28,8 prosentista. Omavaraisuusasteen lasku johtui pääosin taseen kasvamisesta 330 milj. eurolla.

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli 7 096 (4 346).

SOK-yhtymän henkilömäärä oli vuoden 2006 lopussa 8 563 (5 052), josta SOK:n henkilöstöä oli 761 eli 8,9 prosenttia (696 ja 13,8 %) ja tytäryhtiöiden 7 802 eli 91,1 prosenttia (4 356 ja 86,2 %) henkilöä. Henkilömäärä kasvoi edellisvuotisesta 3 511 henkeä eli 69,5 prosenttia. Ulkomailla työskenteli yhteensä 1 282 henkeä. Vuoden aikana henkilöstön määrää kasvattivat useat yritysostot kuten Inex Partners Oy:n sekä Holiday Club Finland Oy:n Suomen kylpyläliiketoiminnan siirtyminen SOK-yhtymän omistukseen. Henkilöstön integroimiseksi S-ryhmään on kiinnitetty erityistä huomiota.

SOK:n johto ja tilintarkastajat

SOK:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut pääjohtaja Kari Neilimo. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat vuonna 2006 toimineet toimitusjohtaja Esko Hakala, toimitusjohtaja Arto Hiltunen, toimitusjohtaja Kuisma Niemelä, toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio, johtaja Jukka Salminen, toimitusjohtaja Kimmo Simberg ja toimitusjohtaja Ulla-Maija Tolonen.

Tilintarkastajina ovat vuonna 2006 toimineet KHT Tomi Englund, KHT Juhani Heiskanen ja KHT Tapani Rotola-Pukkila.

SOK:n hallintoneuvosto on nimittänyt SOK:n hallitukseen 1.1.2007 alkavaksi vuoden toimikaudeksi: pääjohtaja Kari Neilimo puheenjohtaja, toimitusjohtaja Esko Hakala, toimitusjohtaja Taavi Heikkilä (uusi jäsen), toimitusjohtaja Arto Hiltunen, toimitusjohtaja Kuisma Niemelä, toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio, johtaja Jukka Salminen ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa on ollut SOK:n johtajisto, johon ovat vuoden 2006 aikana kuuluneet toimitusjohtaja Ensio Hytönen, asiakasomistajuus- ja erikoisliikeryhmän johtaja Reijo Kaltea, viestintäjohtaja Suso Kolesnik, kehitys- ja henkilöstötoimintojen johtaja Harri Miettinen, hotelli- ja ravintolaryhmän johtaja Matti Pulkki, hallintojohtaja Jukka Salminen, marketkaupan johtaja Antti Sippola, ABC-liiketoiminta-alueen ja polttonestekaupan johtaja Heikki Strandén, SOK:n lakiasiainjohtaja Markku Viljanen (1.6.2006 alkaen) ja toimitusjohtaja Reino Ylä-Autio (1.6.2006 alkaen).

SOK:n pääjohtaja, professori Kari Neilimo siirtyy eläkkeelle 31.7.2007. SOK:n hallintoneuvosto nimitti 7.11.2006 hänen seuraajakseen Helsingin Osuuskauppa Elannon toimitusjohtajan Arto Hiltusen 1.8.2007 alkaen.

Riskit ja epävarmuustekijät

Strategialähtöisen ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tarve on tunnistettu SOK-yhtymässä. Erityisesti on kiinnitetty huomiota strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien hallintaan. SOK-yhtymässä nähdään riskienhallinta strategisena kilpailutekijänä, jolla voidaan vaikuttaa strategioiden toteutumiseen. Riskienhallinta on integroitu osaksi johtamisprosessia. Riskienhallinnan kokonaisvaltaista ohjausta ja valvontaa toteuttaa yhtymän yritysturvallisuus- ja riskienhallintayksikkö.
SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. SOK-yhtymällä on SOK:n hallituksen vahvistamat rahoituspolitiikka, -strategia ja riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Yrityksen hinta-, luotto-, likviditeetti- ja kassavirtariskien hallinta on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät ympäristöriskit tunnistetaan ja analysoidaan osana liikeriskianalyysiä vuosittain. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet kuvataan SOK-yhtymän vuosikertomuksen ympäristöosiossa. Lisäksi koko S-ryhmää koskeva vastuullisuusraportti julkaistaan internetissä keväällä 2007. Keskeisimmät SOK-yhtymän liiketoimintaa sekä taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut esitetään tunnuslukutaulukkona SOK-yhtymän vuosikertomuksen liitetiedoissa.

IFRS-säännösten käyttöönotto

SOK-yhtymä siirtyi vuoden 2007 alusta konserniraportoinnissaan suomalaisesta tilinpäätöskäytännöstä IFRS-standardien mukaiseen raportointiin. IFRS:n mukaiset tilinpäätösperiaatteet sekä vertailutiedot ja täsmäytyslaskelmat suomalaiseen tilinpäätöskäytäntöön vuodelta 2006 julkaistaan ennen IFRS:n mukaisten lukujen julkaisemista.

IFRS-säännösten käyttöönoton merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat rahoitusleasingsopimusten käsittelyyn, autokaupan sekä maatalouskaupan leasing- ja osamaksusopimusten käsittelyyn, rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen sekä segmenttiraportointiin.

Alkaneen vuoden näkymät

Suomen talouden näkymät kuluvalle vuodelle ovat hyvät. Talouskasvu laimenee, mutta säilyy selvästi euroaluetta parempana. Inflaatio säilyy maltillisena. Työllisyyden hyvän kehityksen ennakoidaan jatkuvan myös kuluvana vuonna. Reaalitulojen kasvu hidastuu hieman kuten viime vuonnakin, mutta työllisyyden parantuessa palkkasumma jatkaa kasvuaan. Kuluttajien luottamus oli hyvällä tasolla vuoden alkaessa, mutta notkahtanee hieman tammikuun irtisanomisuutisten seurauksena.

Ennusteiden mukaan vähittäiskaupan kasvu jatkuu kuluvana vuonna mutta edellistä vuotta heikompana. Eniten kasvu hidastuu kestokulutustavaroissa johtuen nousseesta ja vielä lievästi nousevasta korkotasosta, mikä vaimentaa luottojen kysyntää. Yksityisten kulutusmenojen kasvu hidastuu edellisestä vuodesta jääden hieman alle kolmen prosentin.

SOK-yhtymän liiketoimintayhtiöiden liikevaihdon arvioidaan kasvavan edelleen kuluvana vuonna kaupan yleistä kasvua voimakkaammin. Suurimmat kasvuodotukset kohdistuvat kotimaan autokauppaan ja Baltian marketkauppaan. Lisäksi Pietarissa avataan vuoden jälkimmäisellä puoliskolla kolme hotelliyksikköä. Kotimaan hotelli- ja ravintolakaupan sekä rauta- ja maatalouskaupan kasvun odotetaan olevan lähellä yleistä kehitystä. Maatalouskaupan liikevaihto tulee kasvamaan kuitenkin merkittävästi, mikäli kilpailuviranomainen hyväksyy Suomen Rehu Oy:n ja Avena Nordic Grain Oy:n osakkeiden enemmistökaupat. Tavaratalokaupassa liikevaihto tulee laskemaan Turun Sokoksen liiketoiminnan siirryttyä vuoden alusta Turun Osuuskaupalle. SOK-yhtymän liiketoimintayhtiöiden operatiivista tulosta rasittaa Pietarin hotellitoiminnan käynnistyminen.

SOK:n vastuulle kuuluvien S-ryhmän hankinta-, ketjuohjaus- ja palvelutoimintojen volyymi kasvaa vuonna 2007. SOK jatkaa edelleen tänä vuonna voimakkaita panostuksia S-ryhmän palveluiden ja prosessien kehittämisprojekteihin. SOK-yhtymän operatiivisen tuloksen arvioidaan olevan edellisvuotta pienempi.

Helsingissä
15. päivänä helmikuuta 2007

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA

Hallitus

Konsernituloslaskelma, milj.€

	1.1.–31.12.2006	1.1.–31.12.2005	Muutos
Liikevaihto	**6 834,0**	**4 209,4**	**2 624,5**
Liiketoiminnan muut tuotot	48,6	36,2	12,3
Materiaalit ja palvelut	6 231,7	3 800,8	2 430,9
Henkilöstökulut	278,2	155,6	122,6
Poistot ja arvonalentumiset	59,4	42,8	16,5
Liiketoiminnan muut kulut	291,8	186,6	105,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	1,6	2,4	-0,8
Liikeylijäämä	**23,1**	**62,3**	**-39,2**
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	-0,1	-0,0	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	6,9	6,8	0,1
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		-0,0	0,0
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	**29,9**	**69,0**	**-39,2**
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut	-5,1		-5,1
Ylijäämä ennen veroja	**24,8**	**69,0**	**-44,3**
Välittömät verot (+/-)	-3,5	-11,3	7,8
Vähemmistön osuus (+/-)	-2,4	-0,3	-2,0
Tilikauden ylijäämä	**18,9**	**57,4**	**-38,5**

Konsernitase, milj. €

VASTAAVAA	31.12.2006	%	31.12.2005	%
Aineettomat hyödykkeet	103,1	4,8	63,6	3,5
Aineelliset hyödykkeet	252,0	11,7	239,2	13,1
Sijoitukset	60,5	2,8	96,0	5,2
Vaihto-omaisuus	295,7	13,7	160,7	8,8
Saamiset *)	631,6	29,2	481,2	26,3
Rahoitusarvopaperit	697,5	32,3	688,8	37,6
Rahat ja pankkisaamiset	120,3	5,6	101,0	5,5
Taseen loppusumma	**2 160,9**	**100,0**	**1 830,6**	**100,0**

VASTATTAVAA	31.12.2006	%	31.12.2005	%
Osuuspääoma	111,9	5,2	103,7	5,7
Muu oma pääoma	409,2	18,9	397,2	21,7
Vähemmistöosuus	16,7	0,8	13,7	0,7
Pakolliset varaukset	22,2	1,0	2,5	0,1
Pitkäaikainen vieras pääoma **)	60,0	2,8	39,7	2,2
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 540,8	71,3	1 273,9	69,6
Taseen loppusumma	**2 160,9**	**100,0**	**1 830,6**	**100,0**

*) sisältää laskennallisen verosaamisen
**) sisältää laskennallisen verovelan

Vastuusitoumukset, milj. €

	31.12.2006	31.12.2005	Muutos
Annetut pantit ja vastuusitoumukset			
Omasta velasta			
Pantit	1,9	1,9	0,0
Kiinnitykset	34,4	18,9	15,5
Takaukset	8,5	11,1	-2,6
Osakkuusyritysten velasta			
Takaukset		1,7	-1,7
Osuuskauppakonsernien velasta			
Takaukset	4,9	5,9	-1,0
Muiden velasta			
Takaukset	2,2	0,2	2,0
Muut omat vastuut:			
Leasingvastuut	25,9	17,9	8,0
Osamaksukannan takaisinostovastuut	104,9	101,4	3,5
Muut takaisinostovastuut	67,6	69,3	-1,7
Muut annetut pantit	4,4	0,8	3,6
Muut annetut kiinnitykset		13,8	-13,8
Muut annetut takaukset	96,5	87,0	9,5

Vuokravastuut:
S-ryhmän käytössä olevat vuokratut liikepaikat on turvattu pääsääntöisesti pitkäaikaisilla sopimuksilla, joista SOK-yhtymällä on vuokravastuita.

Johdannaissopimuksista johtuva vastuu, milj. €

	Kohde-etuuden arvo 31.12.2006	Käypä arvo 31.12.2006	Josta avoimien sopimusten kohde-etuuden arvot 31.12.2006	Avoimien käyvät arvot 31.12.2006	Kohde-etuuden arvo 31.12.2005	Käypä arvo 31.12.2005
Korkojohdannaiset						
Termiinisopimukset					40,0	-0,0
Optiosopimukset						
Ostetut	86,2	0,2			75,2	0,1
Asetetut	86,2	-0,2			75,2	-0,1
Koronvaihtosopimukset	195,1	-0,1	30,5	-0,1	246,8	-1,0
Valuuttajohdannaiset						
Termiinisopimukset	55,1	-0,3	49,0	-0,3	30,3	0,2
Sähköjohdannaiset						
Termiinisopimukset	81,2	-0,0	40,7	-2,8	22,6	2,9
Optiosopimukset						
Ostetut	9,3	0,1	9,3	0,1		
Asetetut	3,7	-0,0	3,7	-0,0		
Öljytuotejohdannaiset						
Futuurisopimukset	40,9	1,0	35,5	1,0	24,3	0,4
Optiosopimukset						
Ostetut	2,9	-0,0	2,9	-0,0		
Asetetut					3,1	-0,1
Kaurajohdannaiset						
Futuurisopimukset	0,1	-0,0	0,1	-0,0	1,1	0,1

Kokonaisriskiasemaa tarkasteltaessa on johdannaisten lisäksi huomioitava suojattavien tase-erien positio.

Tilikauden lopussa avoimena olleita johdannaissopimuksia on käytetty pääasiassa konsernin valuutta-, korko- ja hintariskin hallintaan. Kaikkien johdannaisten arvonmuutokset on käsitelty tulosvaikutteisesti, koska suojauslaskentaa ei sovelleta.

Avoimet koronvaihtosopimukset ovat pituudeltaan yhdestä kuukaudesta kahdeksaan vuoteen. Avoimet sähkötermiinisopimukset erääntyvät seuraavan 4 vuoden kuluessa. Muut avoimet johdannaissopimukset ovat alle vuoden mittaisia.

Johdannaisten käyvät arvot perustuvat markkina-arvoihin tai tulevien kassavirtojen nykyarvoihin.
Tilinpäätöstiedotteen tiedot ovat tilintarkastamattomia.